

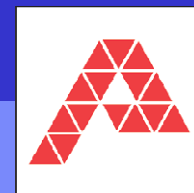

Aquatische exoten

Didier Soens
Directeur dienst Waterbeleid
Provinciebestuur Antwerpen
Departement Leefmilieu

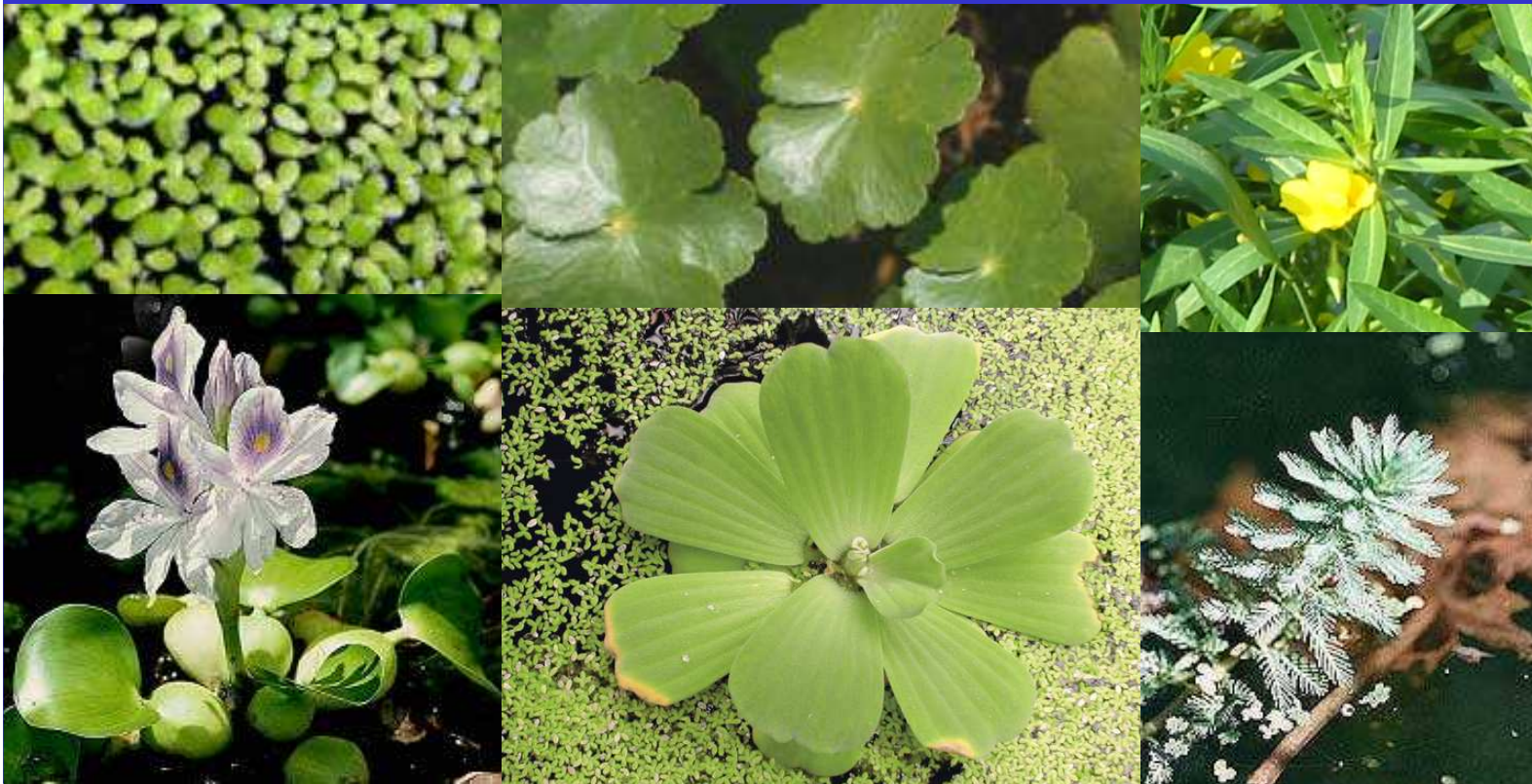
Departement Leefmilieu
Dienst Waterbeleid

PROVINCIE
ANTWERPEN

Uittheemse soorten

- Via tuinvijvers, aquaria,... in milieu
- Niet elke soort zorgt voor problemen

Drie probleemsoorten

- Grote waternavel (*Hydrocotyle ranunculoides*)
- Waterteunisbloem (*Ludwigia grandiflora* of *L. palustris* of *L. uruguayensis*)
- Parelvederkruid (*Myriophyllum aquaticum* of *M. brasiliense* of *M. proserpinacoides*)

Hydrocotyle ranunculoides

- Grote waternavel

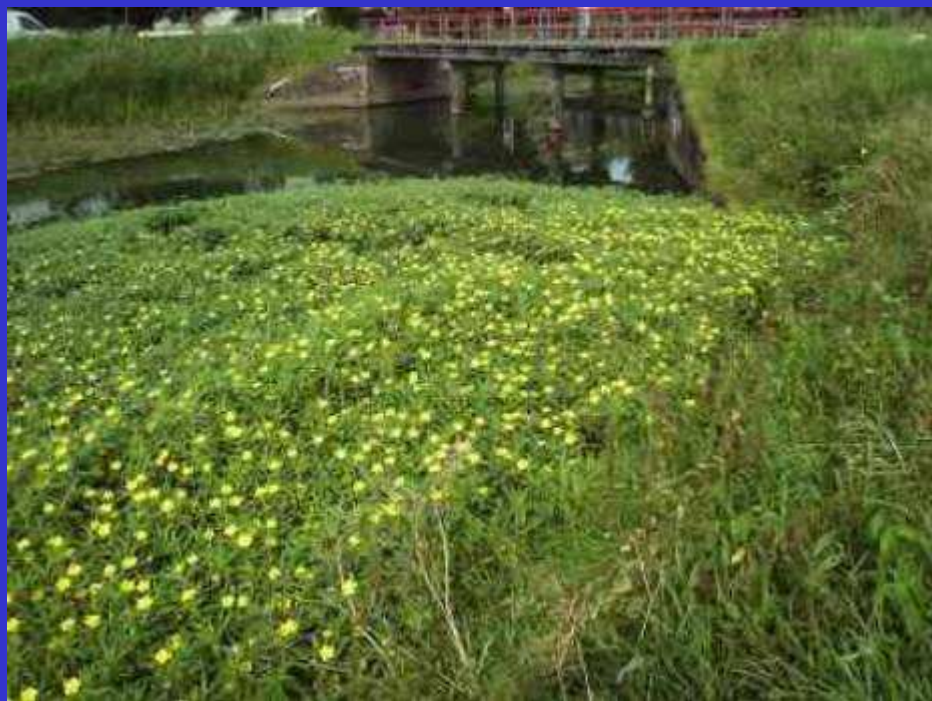
Myriophyllum aquaticum, *M. brasiliense* of *M. proserpinacoides*

- Parelvederkruid of
brazilaans vederkruid

Ludwigia grandiflora, *L. palustris* of *L. uruguayensis*

- Waterteunisbloem

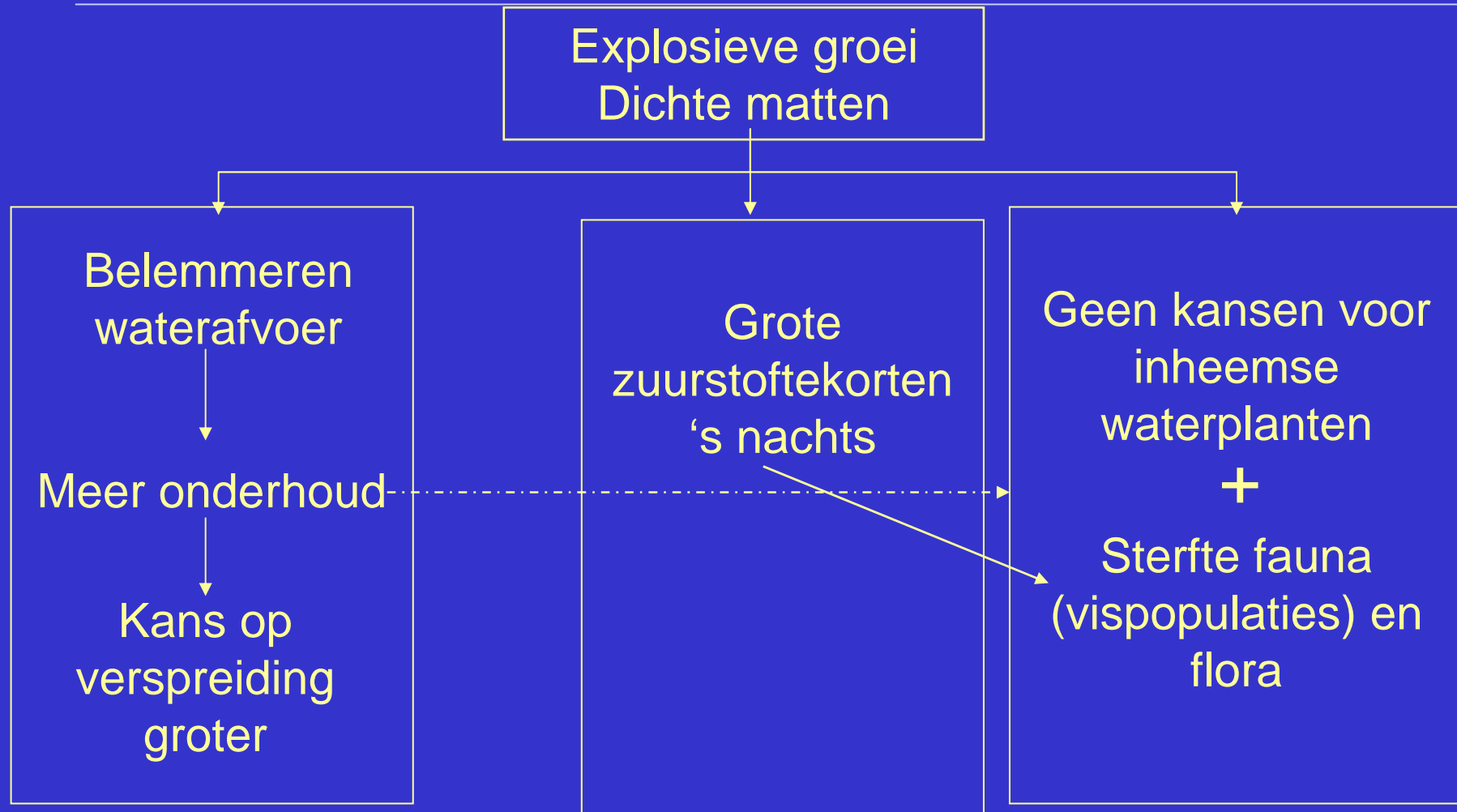
Sleutels voor een succesvolle invasie

De drie probleemsoorten beschikken over alle voordelen tot succes:

- Vegetatieve vermeerdering
- Vegetatief overblijvend
- Weinig veeleisend (milieu)
- Vlottende of deels emerse groeiwijze
- Wortelen in de waterbodem niet noodzakelijk

Problematiek

WATERBEHEE

WATERKWALITEIT

ECOLOGIE

R

8

Departement Leefmilieu
Dienst Waterbeleid

10 maart 2006

PROVINCIE
ANTWERPEN

Bestrijdingsmethoden zonder resultaat

- **Klassieke mechanische kruidruiming:**
 - ✓ Vorming van stengelfragmentjes
 - ✓ Opslag op oever
- draagt bij tot verspreiding

- Verlagen waterpeil bij vorst en na maaien
- Chemische bestrijding
- Geen goede resultaten

Efficiëntste manier van bestrijden

- Zeer voorzichtige grootschalige verwijdering → zo weinig mogelijk fragmentatie
- Nadien manuele verwijdering van de hergroeide planten
- Onmiddellijk afvoeren en afschermen van verwijderde planten

Bestrijding in de provincie Antwerpen

- Tot 2004: afzonderlijke acties van de verschillende besturen
- Vanaf 2005: geïntegreerde interbestuurlijke aanpak:
 - ✓ Aanpak van parelvederkruid, grote waternavel en waterteunisbloem in heel Vlaanderen
 - ✓ Concrete uitwerking kan verschillen per provincie.

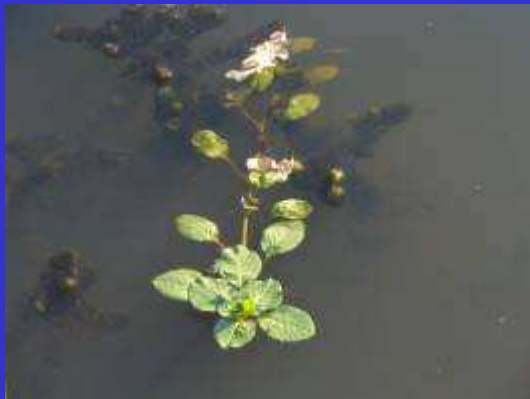
Geïntegreerde interbestuurlijke aanpak

Provincie Antwerpen, dienst waterbeleid staat in voor de coördinatie met lokale besturen en privé-eigenaars

Concrete aanpak: kennis

- Sensibilisatie bevolking, besturen → folders, media,...
- Sensibilisatie terreinwerkers lokale besturen → opleidingsdag
- Extra inventarisaties
- Databank met alle gegevens, ontworpen door de Vlaamse afdeling Water, ingevuld door provincie Antwerpen

Concrete aanpak: vermijden

- Sensibilisatie lokale besturen, burger, ...
 - ✓ minder verkoop?
 - ✓ overschot plantenmateriaal vernietigd i.p.v. verspreiding in de natuur.
- Eventueel verkoopverbod
 - ✓ Efficiënte manier om nieuwe verspreiding te vermijden.
 - ✓ Reeds in Nederland en Groot-Brittanië.
 - ✓ België: zowel Vlaamse als federale wetgeving → zeer complex.
 - ✓ Aan beide bestuursniveaus werden reeds diverse signalen overgemaakt.

Concrete aanpak: bestrijding

- 2005: grootschalige verwijdering door aannemer die werd gefinancierd door de afdeling Water van het Vlaams Gewest
- Alle grachten, waterlopen, privé-vijvers,...
- Nazorg door:
 - ✓ Vlaams Gewest via aannemer
 - ✓ Provincie en lokale besturen via eigen personeel (rattenvangers, groenarbeiders, ...)
- Ook op privé-vijvers gratis verwijdering, nazorg wel voor rekening van eigenaar

Concrete aanpak: bestrijding

- Planten zo weinig mogelijk gefragmenteerd
- Plantenmateriaal onmiddellijk afgevoerd
- Van stroomopwaarts naar stroomafwaarts
- Netten en roosters om werkzones af te bakenen
- Als een van de drie soorten aanwezig is wordt het jaarlijkse traditionele onderhoud uitgesteld

Na de eerste verwijdering om de 3 weken controle en manuele verwijdering van hergroeide planten

- ✓ onmiddellijke afvoer
- ✓ vermijden fragmentatie

Conclusies

- Inventarisaties werpen vruchten af: 140-tal locaties gekend in de provincie Antwerpen
- Op een aantal nieuwe locaties heeft men zeer snel kunnen ingrijpen zodat de problemen beperkt bleven.
- Essentieel is de nabestrijding en nazorg waarvoor de steun van lokale besturen belangrijk is.
- Een verkoopverbod is sterk aangewezen

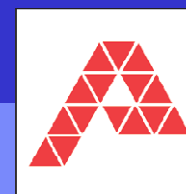
Bedankt voor uw aandacht

Meer informatie over determinatiekenmerken, verwijderingstechnieken,... vindt u op:
<http://www.provant.be/waterbeleid>
Onder de rubriek ongewenste fauna en flora.

Departement Leefmilieu
Dienst Waterbeleid

PROVINCIE
ANTWERPEN